

УДК 378.011.3:373.2.011.3,-051

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗМІНИ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ: ДОСЯГНЕННЯ, ПРОТИРІЧЧЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

Володимир Сергієнко

доктор педагогічних наук, професор, директор
Навчально-наукового Інституту неперервної освіти
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
м. Київ, Україна

v.p.sergienko@npu.edu.ua

Вікторія Ходунова

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної
освіти та дитячої творчості

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
м. Київ, Україна

v.l.khodunova@npu.edu.ua

Анотація. У статті висвітлено пріоритетні напрями та тенденції розвитку післядипломної педагогічної освіти в умовах трансформації суспільства. Розкрито пов'язані з ними завдання та шляхи їхнього вирішення. Обґрунтовано роль Інституту неперервної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова в удосконаленні змісту й запровадженні інноваційних педагогічних технологій, модернізації наукової діяльності в ППО.

Ключові слова: післядипломна освіта; педагогічна освіта; освіта впродовж життя; інноваційні підходи; компетентність.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Головними пріоритетами сучасної політики держави є забезпечення науково обґрунтованої, якісної та доступної дошкільної освіти, яка є первинним елементом освітньої системи України. Переосмисленням ролі дошкільного періоду для повноцінного розвитку особистості та забезпечення її успішності на подальших ступенях навчання, пояснюється підвищена увага соціуму до професійної діяльності педагогів для дошкільної галузі. Нові вимоги до фахівців спонукають сучасного педагогічного працівника закладу дошкільної освіти адаптуватися до загальноосвітніх тенденцій розвитку освітньої системи, бути здатним брати участь у створенні та впровадженні нового змісту освіти, нести відповідальність за результати своєї діяльності. Найбільш перспективним і цілеспрямовано організованим середовищем для неперервного особистісного і професійного розвитку педагогів закладів дошкільної освіти є система післядипломної педагогічної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концептуальні положення щодо організації та розвитку післядипломної педагогічної освіти і її підсистеми

підвищення кваліфікації педагогічних кадрів висвітлюють у своїх працях В. Бондар, М. Віднічук, Т. Гавлітіна, В. Гуменюк, Г. Дмитренко, Г. Єльнікова, І. Жерносек, С. Клепко, Н. Клокар, М. Кларіна, В. Маслов, Н. Мурована, В. Олійник, В. Пікельна, Н. Протасова, М. Романенко, Т. Сорочан, А. Старєва, В. Пуцов та ін.

Питання управління процесами підвищення кваліфікації педагогів розглядалися в роботах Н. Бібик, В. Бондаря, В. Дивака, Н. Ничкало, О. Савченко, Л. Хомич та ін.

Актуалізуються людиноцентричні аспекти (В. Бегей, Н. Бібик, Є. Березняк, І. Жерносек, Ю. Конаржевський, Б. Красовицький, В. Пікельна та ін.), положення педагогіки про самоцінність людини (І. Бех, Г. Ващенко, Н. Дем'яненко, А. Маслоу, Г. Олпорт, Ф. Перлз, А. Сміт та ін.).

У закордонній педагогіці проблеми управління інноваційними процесами пов'язані з іменами С. Берлей, Дж. Ділл, М. Джульєн, Е. Косек, Р. Коул, Дж. Кунда, Д. Мккейб, Д. Найт, Т. Штейнберг та ін.; в узагальненому вигляді полягає в моделюванні інноваційного процесу на різних рівнях освітньої системи; в організації і здійсненні системи впливів, що забезпечують реалізацію інноваційної ідеї, перетворення її на інноваційний продукт, який забезпечує конкурентні переваги освіти.

Мета статті полягає в характеристиці концептуальних засад модернізації системи неперервної педагогічної освіти, передових позицій в організації курсів підвищення кваліфікації працівників закладів дошкільної освіти та узагальненні нагромадженого досвіду роботи в Інституті неперервної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Результати дослідження. Аналіз наукових джерел свідчить про те, що на теоретичному та практичному рівнях відбувається активний пошук стратегії сучасної післядипломної освіти в Україні. В Україні провідну роль у цьому відіграє Навчально-науковий Інститут неперервної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Пріоритетом у діяльності Інституту є підвищення кваліфікації працівників закладів дошкільної освіти, яке дає можливість педагогам оволодіти знаннями і вміннями в межах наявного освітньо-кваліфікаційного рівня та підвищити рівень своєї професійної компетентності.

Процеси інноваційного розвитку основної ланки національної системи післядипломної педагогічної освіти помітно ускладнюються суперечностями. Проте викладачі Інститут неперервної освіти готові до організації процесу навчання в нових умовах.

Прагнення до повноти, універсальності сьогодні є обмеженими в часі термінами навчання і зростаючим обсягом наукової інформації.

Освітній процес ґрунтується на засадах безперервності професійного становлення та розвитку педагогічних працівників на різних етапах професійної кар'єри, що передбачає наступність навчання на курсах підвищення кваліфікації

та в міжкурсовий період. Адже саме в міжкурсовий період упродовж п'яти років він залишається в неоднозначних ситуаціях сам-на-сам. Тож нагальним є скорочення цього терміну, надання можливості педагогу активно долучатися до професійно орієнтованої інформації, створення умов для позитивних змін, підтримання та відновлення подальшого навчання, розвитку професійної компетентності, що має відбуватися комплексно, пролонговано.

Не задовольняє фахові сподівання освітян і практика штучного обмеження вибору закладів (підрозділів) післядипломної освіти, спеціалізацій, форм перепідготовки, підвищення кваліфікації, стажування тощо. Монополізм обласних інститутів післядипломної освіти в цій галузі виступає дисонансом в умовах широкомасштабного впровадження ідеї «гроші ідуть за вступником» у системі підготовки фахівців і забезпечення готовності фахівців дошкільної освіти до динамічних змін у сучасному освітньому просторі, а також суперечить статті 59 Закону України «Про освіту». Не відпрацьовані механізми фінансового забезпечення цього вибору педагогам. На словах вибір ніби є, а насправді лідер педагогічної освіти – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова і зокрема його профільний в галузі післядипломної педагогічної освіти підрозділ, Навчально-науковий інститут неперервної освіти (ННІО), відсторонений від бюджетного забезпечення процесів підвищення кваліфікації педагогічних працівників як мінімум в Київському регіоні. Є слушні пропозиції щодо впровадження ваучера для проходження підвищення кваліфікації працівника дошкільної освіти за вільним вибором, надання закладам післядипломної освіти (і відповідним підрозділам закладів вищої освіти) бюджетного фінансування на конкурсних засадах тощо, які поки лишуються побажаннями педагогічної спільноти.

Незважаючи на наявні суперечності, система підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів у Навчально-науковому інституті неперервної освіти НПУ імені М. П. Драгоманова за 44 роки функціонування сприяла розвитку професіоналізму десятків тисяч педагогічних працівників усіх категорій і фахівців дошкільної освіти, а також супроводу їхньої діяльності впродовж усієї професійної кар'єри.

У контексті державних завдань реформування освітянської галузі за підтримки ректорату на чолі з академіком В. Андрущенком Інститутом неперервної освіти здійснюється цілеспрямована робота з питань сучасного ефективного науково-методичного супроводу діяльності педагогів, розвитку та вдосконалення їхньої фахової майстерності. Серед пріоритетних напрямів діяльності Інституту визначено розроблення та апробація науково обґрунтованих інноваційних технологій післядипломної педагогічної освіти відповідно до європейських і світових стандартів, наукове обґрунтування та експериментальна апробація форм і методів підготовки викладачів до навчання різних категорій споживачів освітніх послуг; експериментальне впровадження системи поєднання навчального процесу з професійно орієнтованою діяльністю;

реалізації навчальних програм післядипломної педагогічної освіти на основі нових знань і досвіду, отриманих унаслідок проведення власних наукових досліджень; розробку концептуально нових версій навчальних планів, орієнтованих на особистісні потреби споживача освітніх послуг; створення нового покоління програм навчальних дисциплін із метою трансформації профільних та інших професійних дисциплін у фундаментальні курси науково-теоретичного спрямування тощо. Методологія запропонованої нами системи впродовж життя спрямована на кінцевий результат – отримання якісної освіти, зокрема максимальне задоволення особистісних освітніх потреб і розвиток професійної компетенції в педагогічного працівника дошкільної освіти.

Практика освітнього процесу в системі післядипломної освіти Інституту неперервної освіти передбачає особистісну орієнтацію, диференціацію та індивідуалізацію курсової підготовки. Педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти пропонується самостійно обирати шляхи та способи підвищення кваліфікації за рахунок розширення спектра освітніх послуг. Навчання здійснюється за наскрізними навчальними планами та програмами підвищення кваліфікації та стажування через очну, заочну, дистанційну, а також змішану форми навчання, зокрема тренінгів у межах окремих модулів за накопичувальною системою впродовж п'яти років; проведення науково-дослідних робіт; апробація та використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі; підготовка учнів до ЗНО, олімпіад, конкурсів МАН тощо.

Навчальний процес в Інституті забезпечують 27 висококваліфікованих штатних викладачів, із них 6 професорів, докторів наук, 18 доцентів, кандидатів наук, 3 старших викладачі, асистенти. Маємо також значні кадрові резерви, зокрема за останні роки науково-педагогічними працівниками Інституту підготовлено 10 докторів наук, 18 кандидатів, навчання проходять 3 докторанти та 7 аспірантів. Та й в університеті щорічно працює понад 1000 викладачів, біля трьохсот із них є професорами, авторами більшості підручників, освітніми переможцями різноманітних конкурсів, лауреатами Державних, міжнародних та інших премій, акредитованими МОН України тренерами-науковцями, розробниками Державних стандартів освіти тощо. Є значні резерви і в змістовому забезпеченні підвищення кваліфікації педагогічних працівників на основі понад 150 акредитованих в університеті спеціальностей і освітніх програм, за якими Інституту відповідно надана ліцензія для здійснення підвищення кваліфікації фахівців.

В оновленій системі підвищення кваліфікації педагогів дошкільної освіти переважає навчання, що акцентує увагу на втіленні наукових результатів у практику як інновацій, реалізації державних освітянських реформ і врахуванні міжнародного досвіду набутого під час виконання науковцями Інституту низки міжнародних проектів.

Координаторами цих проектів у різні роки були: професор Нестеренко Г.О. – спільний європейський проект TEMPUS IV «Підготовка педагогів та освітніх

менеджерів до роботи з гетерогенними групами і організаціями»; професор Рідей Н.М. – проект 544524-TEMPUS-1-2013-1-PL-TEMPUS-SMHES «QANTUS – Qualifications Framework for Environmental Science of Ukrainian Universities (Рамка кваліфікації в галузі наук про навколишнє середовище для українських університетів); професор Сергієнко В.П. – проект за програмою Європейського Союзу TEMPUS-IV «Освітні вимірювання, адаптовані до стандартів ЄС» та ін.

Колектив Інституту є членом проектної команди TEMPUS «Східне партнерство в педагогічних інноваціях в інклюзивній освіті». Проект сприяє здійсненню реформ у галузі спеціальної освіти, формуванню позитивної суспільної думки відносно інклюзивної освіти. Проект виконується відповідно до Декларації ООН із прав людини, Конвенції ООН про права дитини, Конвенції ООН про права інвалідів. Викладачі Інституту є співвиконавцями проекту НАТО з надання наукових та освітніх послуг в контексті євроінтеграції України за напрямом: «Підвищення кваліфікації державних службовців».

Науково-педагогічні працівники Інституту в різні роки ставали переможцями конкурсів проектів наукових досліджень і розробок МОН України за актуальною тематикою, зокрема: «Акмеологічні засади професійної підготовки освітянських кадрів у системі неперервної педагогічної освіти» (науковий керівник професор Гузій Н.В.); «Теоретичні та методичні основи формування системи післядипломної освіти на засадах сталого розвитку» (науковий керівник професор Рідей Н.М.) та ін. Результати наукових досліджень публікуються, крім міжнародних, і у фахових виданнях НПУ імені М. П. Драгоманова, зокрема в одному з них – збірці наукових праць ННІНО «Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики» (відповідальний редактор – професор Гузій Н.В.). Збірка виходить друком двічі на рік; наразі опубліковано 37 випусків.

Керуючись результатами наукових досліджень, які проводяться в Інституті неперервної освіти розроблено програми підвищення кваліфікації з інноваційних методик навчання, зокрема навчання дітей ментальної арифметики. Випускниками курсів підготовлено переможця та призерів Всесвітньої олімпіади з ментальної арифметики (Дубаї, ОАЕ, червень 2018 р.). Всеукраїнською асоціацією з ментальної арифметики спільно з НПУ імені М. П. Драгоманова проведено Всеукраїнську олімпіаду з ментальної арифметики (Київ, травень 2018 р.).

Щодо реалізації завдань Державних стандартів зміст навчання слухачів на курсах підвищення кваліфікації формується на компетентнісній основі, необхідній для забезпечення освітньої діяльності в умовах сучасного державного або приватного закладу дошкільної освіти. Курси проводяться на засадах особистісно орієнтованої моделі навчання, яка полягає в урахуванні суб'єктного досвіду слухачів; суб'єкт-суб'єктних взаєминах учасників навчального процесу; діяльнісній основі навчання. З огляду на це працівникам дошкільної освіти надається можливість впливати на перебіг навчального процесу, а саме: ставити

цілі, обирати форми і методи опрацювання змісту, рефлексувати, оцінювати свою роботу та роботу колег тощо.

Педагог за своїм бажанням може проходити курси приватно, за власні кошти, заздалегідь погодивши свої дії з керівництвом відповідного педагогічного закладу, установи.

Зміст програми, зокрема цілісний та системний добір модулів і тем, визначається вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів дошкільної освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики в галузі освіти; Національною рамкою кваліфікацій, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, має практичну спрямованість (практико орієнтовану) та охоплює ресурсну (методичну) складові підвищення кваліфікації вчителів. Програма передбачає обов'язкову і вибіркочу частини обсягом 150 годин (5 кредитів ECTS). Обов'язкова частина складається з очних сесій (50 годин) та дистанційного курсу (70 годин) і охоплює фахові навчальні модулі. Вибіркова частина передбачає вільний вибір модулів з урахуванням індивідуальних потреб педагогів загальною кількістю годин – 30 академічних годин. Структура програми є модульною та складається з трьох модулів: соціально-гуманітарного, професійного та діагностичного (див. табл.1).

№	Назва змістового модуля
	I. Соціально-гуманітарна підготовка
	Нормативна частина
1.1	Педагогіка освітнього партнерства аспекти розвитку освіти
1.2	Професійне спілкування та комунікація
1.3	Компетентнісний підхід в освіті
	Варіативна частина
1.4	Педагогіка багатоманітності та інклюзія в освіті
1.5	Нормативно-правове забезпечення дошкільної освіти
	II. Професійна підготовка
	Нормативна частина
2.1	Педагогіка дошкільна
2.2	Психологія дитяча
2.3	Методика розвитку мовлення дітей дошкільного віку
2.4	Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку
	Варіативна частина
2.5	Здоров'язбережувальні технології в дошкільній освіті
2.6	Образотворче мистецтво з методикою викладання в закладі дошкільної освіти
2.7	Основи природознавства з методикою
	III. Діагностико-аналітичний модуль
2.8	Захист підсумкових творчих робіт для впровадження у практику роботи педагогічного працівника
2.9	Фахове тестування. Перевірка сформованості предметних компетентностей

З метою задоволення професійних потреб фахівців дошкільної освіти та за умови врахування створення різноманітних цільових груп слухачів Інститутом неперервної освіти розроблено й упроваджено якісні варіативні освітні програми:

- професійне зростання сучасного педагога;
- методичний супровід становлення професійної компетентності педагогів закладу дошкільної освіти;
- ефективний менеджмент в умовах реформування освіти;
- управління якістю освіти в закладі дошкільної освіти;
- оновлення дошкільної освіти в контексті освітньої реформи;
- упровадження інновацій у роботу сучасного закладу дошкільної освіти.
- сучасні підходи до організації інклюзивної освіти в ЗДО.

Програми становлять собою взаємопов'язану сукупність методичних систем базової (фундаментальної), прикладної (технологічної), спеціалізованої (у межах дошкільної освіти) підготовки слухача, зорієнтованість на освітньо-кваліфікаційний рівень слухачів (бакалавр, спеціаліст, магістр), соціальні запити держави щодо ефективного виконання ними функціональних обов'язків (завідуючий, методист, вихователь ЗДО), професійний стаж і досвід, індивідуально-особистісні інтереси.

Реалізація можливості слухачів у виборі індивідуальної освітньої траєкторії допомагає слухачам самостійно вибирати частину освітніх програм або відмовлятися від їхнього засвоєння, обирати програми різного рівня складності, змінювати цей рівень, включаючи максимальне задоволення особистісних освітніх потреб.

Система курсів в Інституті передбачає: комплексні курси (зокрема інтегровані); проблемні (тематичні); із спецкурсами; авторські; курси з підвищення кваліфікаційної категорії; очно-заочні (за індивідуальним планом роботи); дистанційні (очно-дистанційні).

Актуальною стає така форма навчання, як очно-дистанційна. Її організація спирається на застосування Google інструментів та сервісів у навчальному процесі, що дає змогу вивести освітні послуги Інституту неперервної освіти на якісно новий рівень відповідно до вимог, методів та змісту навчання, – система Moodle відображена на сайті Інституту <http://www.do.ippk.npu.edu.ua>.

У роботі використовуються е-середовища, що дає можливість підвищувати кваліфікацію одночасно великої кількості слухачів; шукати та розповсюджувати передовий управлінський і педагогічний досвід; залучати кращих учених, викладачів, громадських діячів, керівників освіти.

По закінченні навчання слухачі мають можливість створити особистий електронний кабінет, розроблений на веб-платформі Mobischool, для використання в професійній діяльності, зокрема і для проектування освітнього

процесу в закладах дошкільної освіти. Усе це сприяє формуванню інформаційно-комунікаційного підґрунтя відкритої освіти.

Креативна направленість освітнього процесу дозволила нам визначити та використовувати в навчанні ефективні інноваційні методи та засоби: соціально-психологічні та дидактичні тренінги; дидактичні ігри; дискусії та презентації; методи колективного генерування ідей; конференції з обміну досвідом; майстер-класи; індивідуально-консультативні заняття; ситуаційні методиками; проектна діяльність; електронні підручники; кейс-технології; мережеві технології; TV-технології.

Особливу увагу на сьогодні приділено змістовому наповненню освітніх програм із дошкільної освіти. Слухачі отримують знання щодо модернізації вітчизняної освіти в контексті її реформування та входження в європейський освітній простір, стратегічного планування та освітніх трендів, сучасних підходів до освіти дорослих; вправлятимуться в моделюванні сучасних форм методичного супроводу професійного зростання педагогічних кадрів.

Посилено практичну спрямованість занять, яку доведено до 70%. При цьому важливим є включення засвоєного досвіду в практику для вирішення конкретних проблем, широке застосування завдань аналітичного характеру, розв'язування нестандартних, ситуативних завдань.

Частиною освітнього процесу системи підвищення кваліфікації є самостійна робота слухачів, що спрямована на набуття слухачем професійних умінь і компетентностей, навичок дослідницької роботи та виконання випускної роботи, яка передбачає підвищення його теоретичної та методичної підготовки, набуття досвіду самостійної творчої роботи, розвиток навичок самоосвіти тощо. При цьому індивідуальна навчальна практика відповідає певній категорії слухачів і за типом класифікується на методичну, управлінську та науково-дослідну. Вона може бути взаємопов'язана з виконанням випускної роботи та, як її складова, відображати практичну сторону досліджуваної слухачем проблеми.

Активно розвивається мережа стажувальних інноваційних майданчиків як обов'язкова складова програми курсової підготовки. Стажувальна практика дозволяє керівникам закладів дошкільної освіти розв'язувати певні педагогічні завдання (з різних розділів програм), ознайомлюватися з найкращим досвідом роботи освітян, розробляти конкретні конструктивні пропозиції щодо поліпшення роботи, умов для розвитку, виховання та навчання дітей у ЗДО, виконувати і свої прями багатобачні складні завдання.

Викладачами Інститут запропоновано технології контролю успішності підвищення кваліфікації працівників ЗДО: зовнішній педагогічний контроль (вхідний, модульний та вихідний), внутрішній (поточний контроль, диференційований залік, захист випускної роботи); розроблена інноваційна схема педагогічного контролю (основні показники контролю, кількість і тривалість тестів, шкала оцінювання тощо).

На сьогодні в Інституті неперервної освіти НПУ імені М. П. Драгоманова створена наукова, методична, організаційна та технологічна бази запровадження в навчальний процес неперервної освіти, що позитивно впливає на якість підвищення кваліфікації слухачів, привабливості системи та її іміджу.

Загалом за підходами, відображеними нами в науковій праці [2], модернізація системи підвищення кваліфікації працівників закладів дошкільної освіти в умовах інноваційних перетворень визначається вимогами дієвості та забезпечення її ефективності відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій нового покоління (ESG, 2016 р.) з урахуванням головних тенденцій розвитку. Нагальною є потреба урізноманітнення джерел фінансування системи на основі справедливого для освітянина балансу бюджетних, спонсорських, інституційних, індивідуальних та інших витрат, зокрема через упровадження ваучерів професійного розвитку.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Отже, запропонована модель модернізації системи підвищення кваліфікації працівників дошкільної освіти, а також досвід її впровадження в Інституті неперервної освіти НПУ імені М. П. Драгоманова, сприяють реалізації основних напрямів розбудови й функціонування системи організаційно-методичної допомоги з неперервного підвищення їхньої кваліфікації. Запрошуємо до співпраці в побудові Нової української школи як школи успіху і творчого задоволення для педагогів і дітей відповідно до кращого світового досвіду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Наказ МОН України Про затвердження типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти № 36 (2018, 15 січня). Взято з https://drive.google.com/file/d/1mG7U91TLuHS7aEaBW1B_MuTP5fdglis/view.
2. Рідей, Н. М. і Сергієнко, В. П. (2017). *Мультимодусні засади післядипломної освіти для сталого розвитку*. Київ, Україна: Вид-во НПУ імені Драгоманова.
3. Вокер, Т. (2018). *Як навчають у Фінляндії. Найкраща шкільна освіта*. Н. Лавської (Перекл.). Київ, Україна: Видавнича група КМ-Б.

ПОДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТОВ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ИЗМЕНЕНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПАРАДИГМЫ: ДОСТИЖЕНИЯ, ПРОТИВОРЕЧИЯ, ПЕРСПЕКТИВЫ

Владимир Сергиенко

доктор педагогических наук, профессор, директор
Учебно-научного Института непрерывного образования
Национального педагогического университета имени М.П. Драгоманова
г. Киев, Украина
v.p.sergienko@npu.edu.ua

Викторія Ходунова

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології
дошкільного освіти і дитячого творчості

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
г. Київ, Україна

v.l.khodunova@npu.edu.ua

Анотація. В статті освітаються пріоритетні напрямлення і тенденції розвитку послєдипломного педагогічного освіти в умовах трансформації общества. Раскрываються звязанні с ними задачи і пути их решения. Обосновывается роль Института непрерывного образования Национального педагогического университета имени М. П. Драгоманова в совершенствовании содержания и внедрении инновационных педагогических технологий, модернизации научной деятельности в послєдипломном педагогическом образовании.

Ключевые слова: послєдипломное образование; педагогическое образование; образование в течение жизни; инновационные подходы; компетентность.

**TRAINING SPECIALISTS OF PRESCHOOL EDUCATION IN THE
CONTEXT OF THE EDUCATIONAL PARADIGM CHANGING:
ACHIEVEMENTS, CONTRADICTIONS, PROSPECTS**

Volodymyr Serhienko

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Director of
the Educational and Research Institute of Continuing Education
National Pedagogical Dragomanov University
Kyiv, Ukraine

v.p.sergienko@npu.edu.ua

Viktoriiia Khodunova

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Department of Pedagogy
and Psychology of Preschool Education and Children's Creativity

National Pedagogical Dragomanov University

Kyiv, Ukraine

v.l.khodunova@npu.edu.ua

Abstract. In today's conditions of new economic relations developing the national system of education has new strategic tasks. The leading ones are the reorganization of the existing system of professional training of pedagogical staff capable of providing a high level of their professional competence, creative initiative and reflexive self-awareness, as well as professional and personal development during the pedagogical life. A powerful system for postgraduate pedagogical education is powerful in solving these problems. In Ukraine the leading role in this is played by the Institute for Continuing Education of the National Pedagogical Dragomanov University. First of all, it is to provide a new quality of teaching staff, able to effectively carry out professional activities in conditions of instability, uncertainty and constant change. The priority in the activity of the Institute is to improve the skills of the employees of pre-school establishments, which enable teachers to acquire knowledge and skills within the existing educational qualification level and increase their professional competence. The essence, principles, and problems of the system of continuous education, as well as the preconditions of its modernization are considered. The purpose of continuous

education of high school teachers is to ensure the competence development in accordance with the challenges of time, the demands of educational practice. The competence approach focuses on the introduction of a new economic model for the functioning of the system of postgraduate pedagogical education, content improvement, updating of curricula, development of innovative pedagogical technologies, modernization of scientific activity in postgraduate education. Another feature of the system of continuing education is the introduction of competency and credit approaches, the creation of credit-module training on the basis of internally-distance form of training. Information, problem and searching, personally oriented, competence oriented and activity oriented approaches to the organization of the process of improving the professional qualifications, as innovative, are successfully implemented at the Institute.

Thus, in the course of its activities, in the context of constant social and economic changes, the staff of the University is steadily moving towards the development of the system of postgraduate pedagogical education, taking into account the achievements of the latest organizational forms and technologies developed by the world scientific and educational community.

Key words: postgraduate education; teacher education; lifelong education; innovative approaches; competence.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED):

1. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated On Approval of the Model Educational Program for the Organization and Extension of Teaching Staff Training by Postgraduate Pedagogical Education Institutions No. 36 (2018, January 15). Retrieved from https://drive.google.com/file/d/1mG7U91TLtuHS7aEaBW1B_MuTP5fdgIis/view
2. Ridey, N. M. & Serhienko, V. P. (2017). *Multimodal principles of postgraduate education for sustainable development*. Kyiv, Ukraine: Vyd-vo NPU imeni Dragomanova.
3. Walker, T. (2018). *How to teach in Finland. Best School Education*. N. Lavska (Tr.). Kyiv, Ukraine: Vydavnycha hrupa KM-B.

Матеріали надійшли до редакції 03.11.2018 р.